

Rapport: Undersøgelsen af forholdet mellem offentligt ansatte embedsfolk, kommunikationsfolk og journalister

Af Lene Rimestad, www.rimestad.dk, og Constructive Institute

Kort om undersøgelsen

Constructive Institute ønsker at undersøge, diskutere og evaluere de metoder, der bliver brugt, når medier/journalister publicerer kritiske historier om offentlige institutioner.

Projektet vil forsøge at afdække og diskutere de mekanismer, der forstærkes i disse år på begge sider af bordet. På baggrund af kvantitative og kvalitative undersøgelser kan projektet måske skabe et fundament for en konstruktiv dialog og evt. udarbejdelse af fælles guidelines for samarbejdet.

Det overordnede mål er, at både journalister og offentligt ansatte embedsfolk og kommunikationsfolk forholder sig til, hvordan de kan bidrage til en arbejdsrelation præget af ordentlighed og gensidig respekt for hinandens opgaver og roller, så borgernes og dermed samfundets interesser varetages bedst muligt.

Vi har sendt et spørgeskema til de tre grupper og lavet semistrukturerede kvalitative interview med repræsentanter fra de tre grupper.

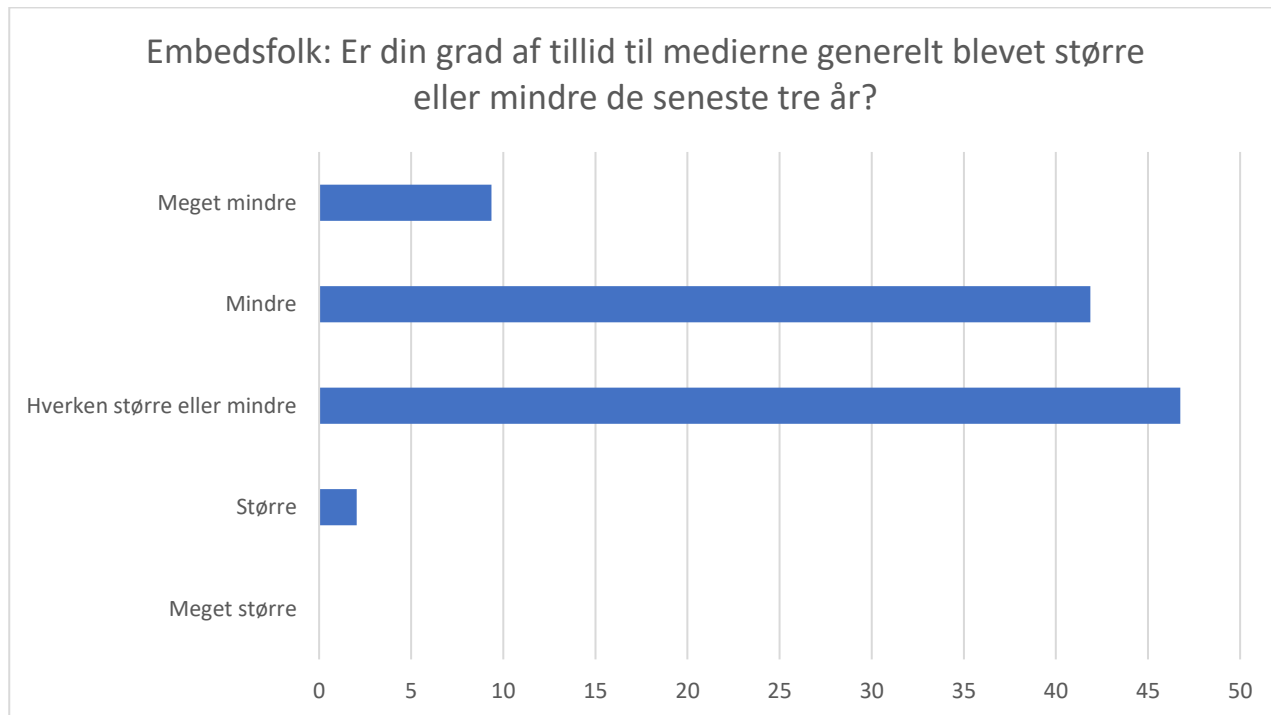
Samarbejdspartnere

Projektet har fået økonomisk støtte af Djøf, Dansk Journalistforbund, Aarhus Stiftstidendes Fond og Salling Fondene – via støtte til Constructive Institute, Center for Konstruktiv Dialog.

Djøf, Dansk Journalistforbund – Medier og Kommunikation og Foreningen for Undersøgende Journalister er samarbejdspartnere. Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, Center for Journalistik på Syddansk Universitet og Center for Undersøgende Journalistik på RUC er med som interessenter.

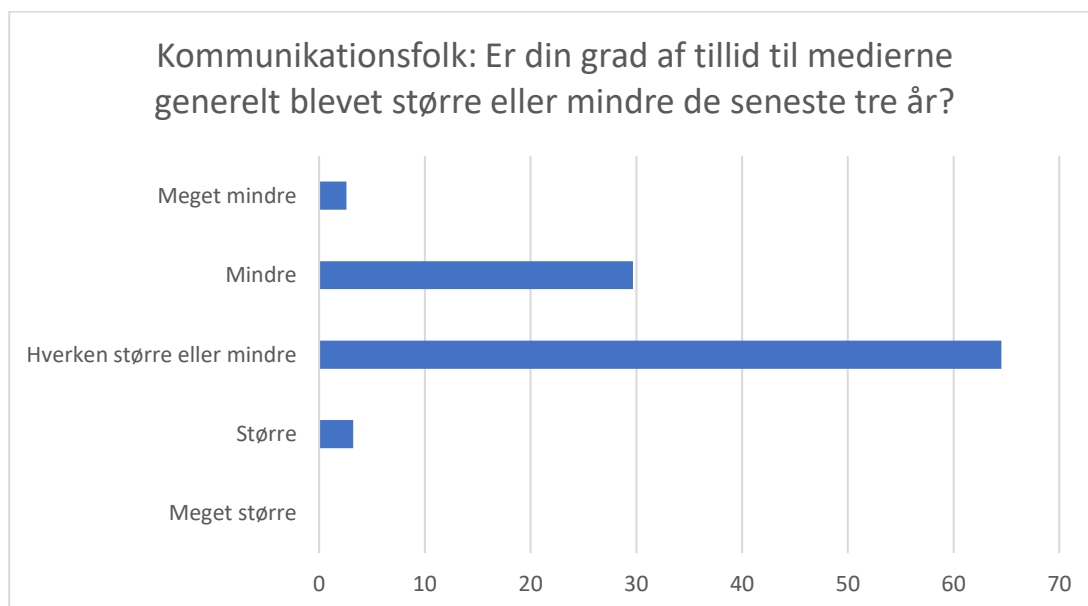
Resultaterne om tillid

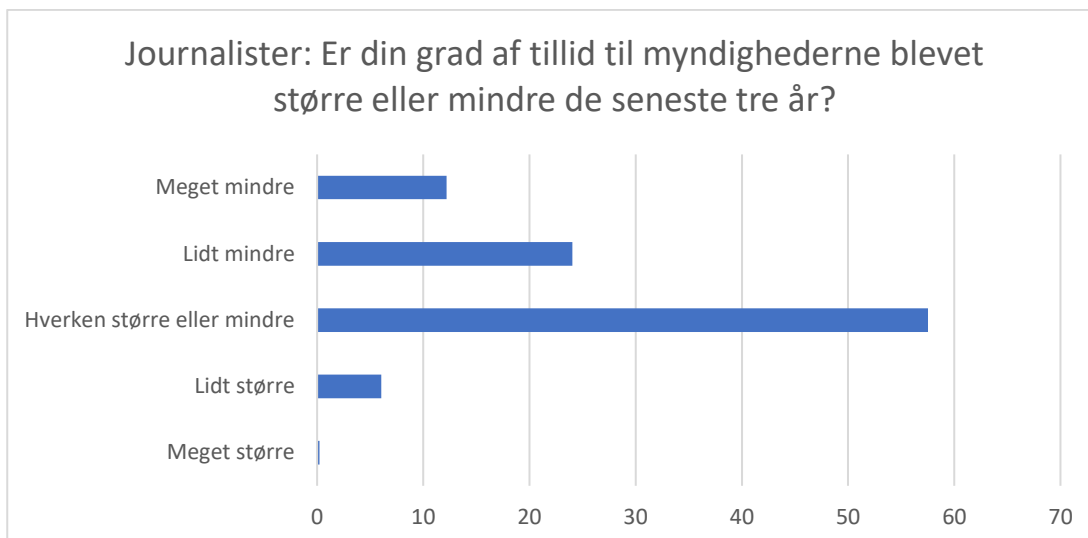
Tillidskløften mellem embedsfolk og medier er vokset. Mere end hver anden embedsmand svarer i surveyen, at hans eller hendes tillid til medierne er blevet "meget mindre" eller "mindre". For knap halvdelen er tilliden uændret.

Figur: Mere eller mindre tillid til medier blandt embedsfolk (N=246)

Hver tredje journalist (N=209) og kommunikationsperson (N=155) svarer også, at deres tillid til henholdsvis myndigheder og medierne er blevet "meget mindre" eller "mindre" de seneste tre år.

Udgangspunktet, altså den nuværende status for tillid, er dog lidt bedre end udviklingen i tillid. På spørgsmålet "Hvilken grad af tillid har du til offentlige myndigheder?" svarer kun hver femte journalist (218-220) "lav" eller "meget lav" tillid til myndighederne. Men 44 procent har "høj" eller "meget høj" tillid til offentlige myndigheder. Lidt værre ser det ud for offentligt ansattes tillid til journalister. Hver tredje embedsansat svarer, at hun eller han har "lav" eller "meget lav" tillid til medierne, men hver tredje oplever det modsatte og har "høj" eller "meget høj" grad af tillid. 40 procent svarer hverken høj eller lav. Blandt de offentligt ansatte kommunikationsfolk er tilliden til medierne meget større. Her svarer to tredjedele, at de generelt har tillid til medierne, mens kun fire procent svarer, at deres tillid er "lav" eller "meget lav".

Men samtidig viser surveyen også en overordnet respekt for medierne som nødvendige. Der skal være en fri kritisk presse.

"Medierne har en rolle, som man er nødt til at respektere som aktør," siger en embedsmand i et kvalitativt interview.

De væsentligste problemer

De tre surveys og de kvalitative interview afdækker, hvordan de tre grupper oplever hinanden, og hvad der kan skubbe til tilliden.

Journalister/medier kritiseres for

"Muligheder for at nuancere virkeligheden forpasses og sommetider forekommer konflikt (lysten til) at være det eneste relevanskriterium."

Citat fra embedsmand, survey

- Unuancerede, skarpvinklede historier
  - Negative historier og sensationshistorier vælges frem for nuancerede, konstruktive historier. Det skaber et skævt billede af blandt andet myndighederne.
  - Casehistorier, hvor den primære kilde, ofte en erfaringskilde, får plads, tid og færre kritiske spørgsmål, mens den kritiserede myndighed kontaktes sent og ikke får samme behandling.
  - Clickbait, hvor overskrifter og tekst på fx sociale medier ikke gengiver historien på en fair måde.
  - Personangreb, hvor navngivne eller ikke navngivne offentligt ansatte hænges ud i forbindelse med en sag.
- Dårlig adfærd
  - Journalister, der har høj grad af mistro, bryder aftaler eller "trækker tæppet væk" under embedsfolk/politikere, kan påvirke myndighedens generelle tillid til journalister.
  - Fisker efter historier med mange aktindsigter – blandt andet ved at sende aktindsigter til samtlige kommuner for at finde en kommune, der begår fejl.
  - Manglende evne til at modtage kritik eller modargumenter. Det er for eksempel meget svært for offentlige myndigheder at klage over medier. Medierne har ikke overblik over, hvem der klager, hvem de klager over, eller hvad de klager over.
- At have for travlt
  - For mange historier, for kort tid til den enkelte historie
  - Presset af deadlines

Kommunikationsfolk kritiseres for

"Spinfolk lægger deres klamme hånd på alting."

Citat fra journalist, kvalitative interview

(NB: Ingen af de interviewede er politiske rådgivere/spindoktorer)

- At behandle kritiske historier/journalister på en anden måde end positive/mindre kritiske.
  - Det går langsommere.
  - Adgangen til kilderne bliver sværere.
  - Skriftlige svar i stedet for mundtlige.
- At være et ekstra mellemlid
  - Nemmere bare at ringe direkte til embedsmanden end altid at skulle gå via en kommunikationsansat.
- At prioritere egen kommunikation (push) højere end samarbejdet med medierne.

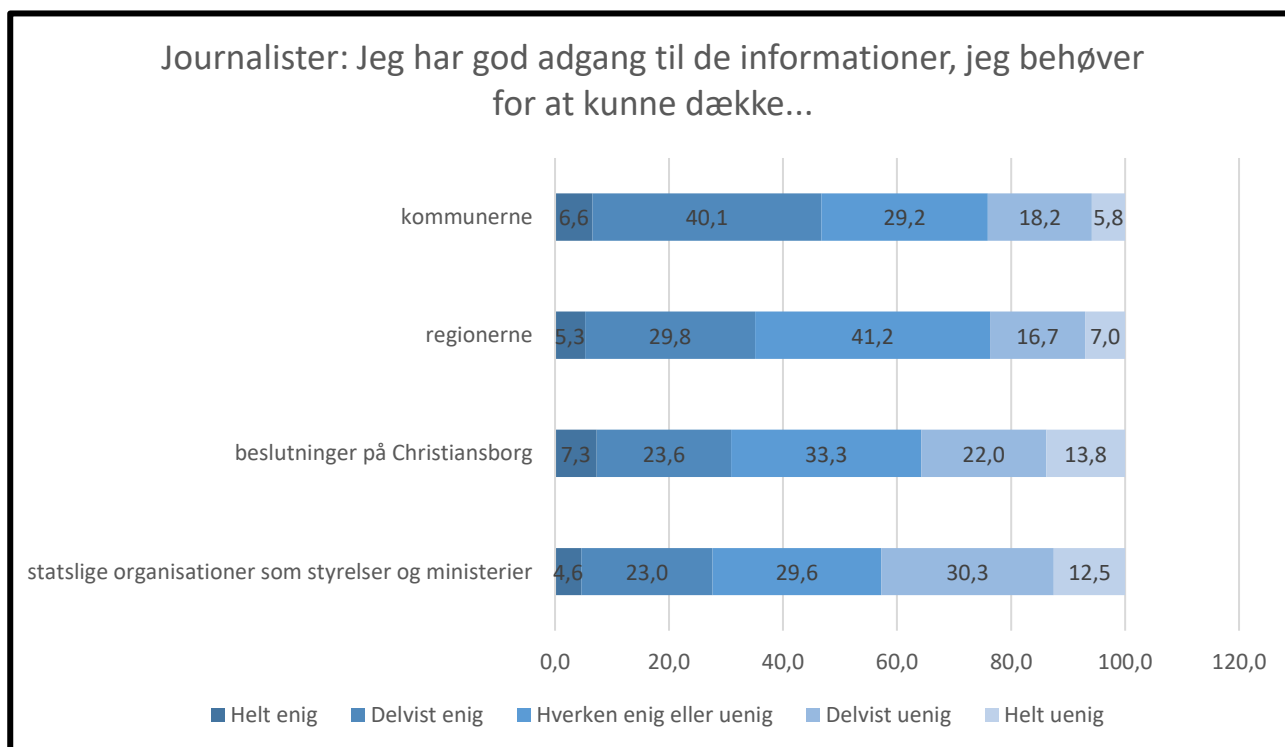
Embedsfolk/embedsapparatet kritiseres for

"Før i tiden kunne embedsmanden fungere som ekspert og som baggrundskilde, en som faktisk havde et solidt fundament for at få forstå sagen. Vi har ikke længere det forståelsesfællesskab."

Journalist, kvalitativt interview

- At være svære eller umulige at få adgang til
  - Især styrelser og ministerier kan være lukkede. "Jo tættere på ministeren..."
  - Aktindsigter tager for lang tid visse steder, og adgangen til basale, faktuelle oplysninger kan være svær.
  - Der er stor forskel på de forskellige myndigheder. Et ministerium kan have en relativt åben kommunikationsstrategi, et andet en helt anden tilgang til medier.
  - Skriftlige svar i stedet for mundtligt interview – især i kritiske sager.
  - Embedsfolk kan være bange eller usikre over for medier.
- At være politisk styrede: "sat på plads af ministeren" eller den politiske ledelse.
- At have for lidt tid til journalister. Nogle embedsfolk prioriterer medierne lavt i deres samlede arbejdsbyrde.

Figur viser, hvordan journalister på oplever adgangen til informationer. Jo tættere på en minister, desto sværere.

Figur 1: Adgang til informationer? (Kommuner N = 137; Regioner N = 114; beslutninger på Christiansborg N = 123; statslige organisationer som styrelser og ministerier N = 152)

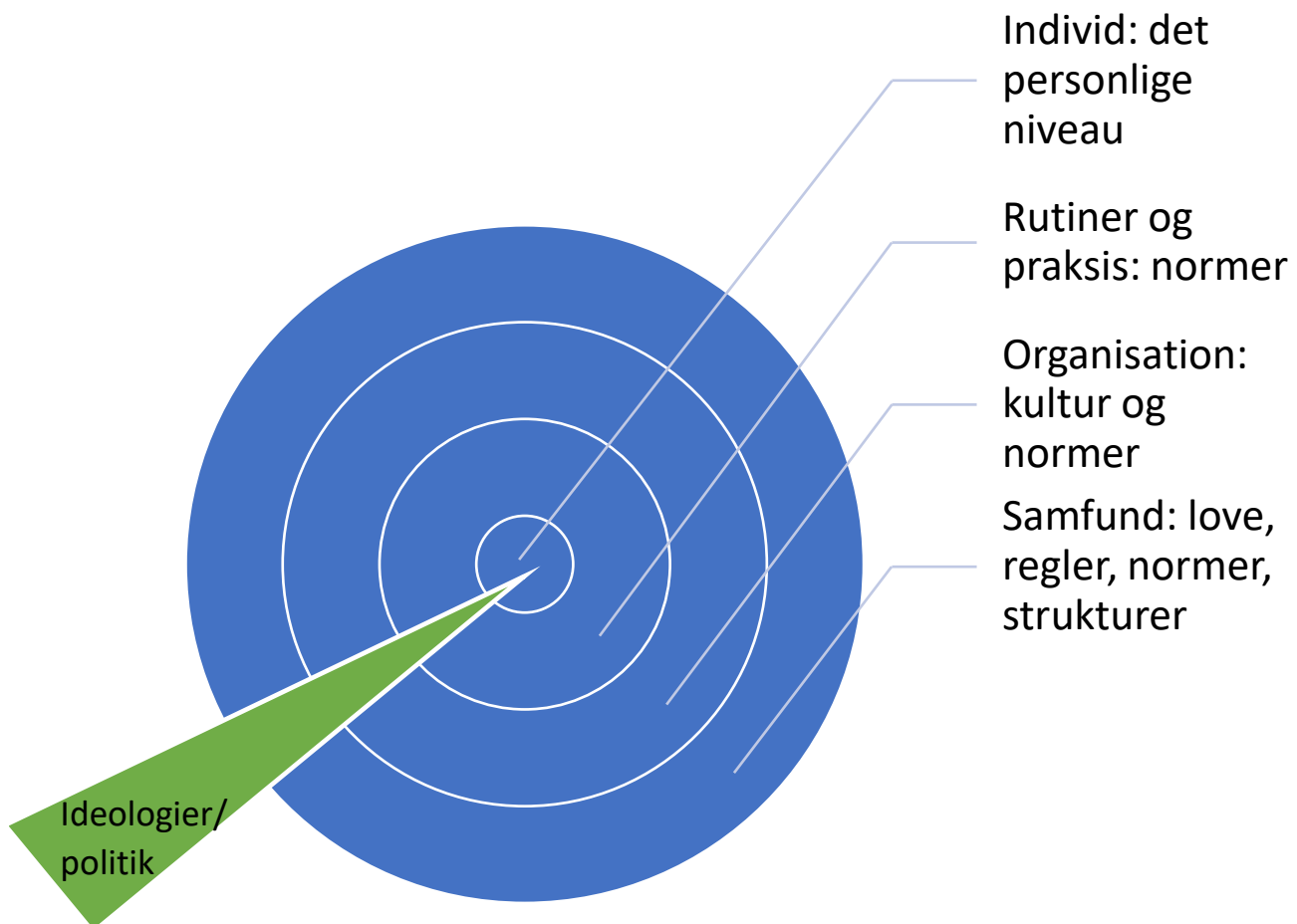
De væsentligste temaer at diskutere

For en samlet oversigt over temaer – se den vedhæftede fil med oversigt over artikler. Her har jeg fremhævet de væsentligste – vurderet ud fra de kvalitative og de kvantitative data.

På hvilke niveauer kan vi arbejde med problemerne?

Problemerne opstår på alle niveauer. Undersøgelsen beskriver, hvordan det kan handle om personlig mistillid/tillid i relationen mellem embedsfolk/kommunikationsfolk og journalister, men manglen på tillid kan også ligge som en organisationskultur eller opstå som følge af en politisk prioritering/beslutning.

Figuren illustrerer, hvordan der både er individuelle/personlige muligheder og ledelsesmæssige/politiske muligheder for at ændre adfærd. Der er brug for både en diskussion alle niveauer: Hvad kan jeg gøre – som journalist eller embedsmand? Hvad skal ændres ledelsesmæssigt/politisk?

Figur 1. De forskellige niveauer. Frit efter Shoemaker and Reese

Fælles tema: Aktindsigter

Journalisterne er især trætte af lang behandlingstid, og de har mistillid: Dels om de overhovedet får det, de beder om og har ret til, dels om tiden trækkes ud med vilje. Journalisterne kritiserer også den nye offentlighedslov, der blev vedtaget i 2014, og som man nu diskuterer en revision af. De er blandt andet trætte af, at visse offentligt ejede selskaber og visse typer dokumenter og informationsudvekslinger har begrænset offentlighed eller er helt undtaget for offentlighed, så det ikke er muligt at nå til bunds i historier om en del offentlige forhold.

Embedsfolkene oplever en belastning af ressourcer, når de får mange aktindsigter, journalisters uvidenhed om, hvornår og hvordan man søger om aktindsigt. De kritiserer "fisketure" med "garn, der skraber bunden", hvor journalister søger aktindsigter i for eksempel samtlige kommuner for at lede efter en historie, men uden at have en konkret sag de arbejder på.

Resultaterne i surveyen illustrerer de forskellige holdninger. 92 procent af de adspurgte journalister (N=160) er meget enige eller delvist enige i, at retten til aktindsigt burde blive udvidet. 55,5 procent af de offentligt ansatte chefer i kommunerne (N=155) siger til gengæld, at de er helt eller delvist uenige i at retten til aktindsigten burde blive udvidet. For alle embedsfolk i surveyundersøgelsen er tallet 50 procent (N=237).

De offentligt ansatte kommunikationsfolk (N=136) er mere delte i deres holdning til aktindsigt. 34 procent er meget eller delvist enige i at retten burde udvides, men 31 procent er delvist eller meget uenige.

Mere end halvdelen af respondenterne blandt embedsfolk, herunder offentligt ansatte kommunikationsfolk er helt enige eller delvist enige i, at: "Jeg oplever, at vi bruger uforholdsmæssigt mange ressourcer på aktindsigter i vores organisation". (N = 31-121)

Tema/problem for journalister: Adgang til kilder/lukkethed/skriftlige svar

To ud af tre journalister (N=157) oplever, at det generelt kan "være svært at få adgang til de relevante embedsfolk i en specifik sag". De erklærer sig helt enige eller delvist enige. 26 procent er hverken enige eller uenige. Resten er uenige.

75 procent af journalisterne (N = 153) er helt enige eller delvist enige i, at "min erfaring er generelt, jeg skal sende mine spørgsmål på mail til offentlige myndigheder". 60 procent (N = 155) af journalisterne er helt eller delvist enige i "min erfaring er generelt, at jeg får svar på mine spørgsmål på mail fra offentlige myndigheder".

Blandt embedsfolkene og de offentligt ansatte kommunikationsfolk svarer hver anden (N = 181), at de er helt eller delvist enige i, at de beder om at få spørgsmål på mail, inden organisationen besvarer spørgsmål.

Tallene understøttes af de kvalitative interview, hvor problemerne med især skriftlige svar dukker op under de spørgsmål om gode og dårlige oplevelser med myndigheder.

Det er især svært for journalister at få adgang til kilder i statslige myndigheder som styrelser og ministerier. Ofte får de kun skriftlige svar på spørgsmål. Det gælder selvfølgelig især kritiske historier.

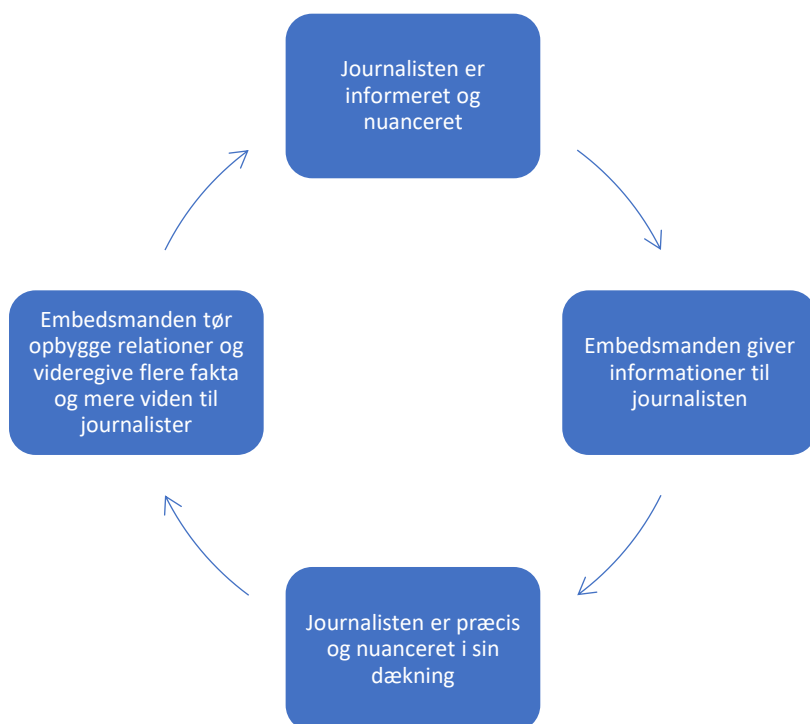
Journalisterne ender derfor med at bruge andre kilder: eksperter eller (oppositions)politikere, men frygter, at de ender med at begå fejl, når de ikke har adgang til fakta i en sag.

”Det, der sker, når vi har svært ved at få fat i en embedsmand, så griber vi fat i politikere. De har en dagsorden, som det kan være svært at vurdere. Hvor meget den farver de oplysninger, som vi får. Vi er nødt til at arbejde med det, vi har i hænderne. Vi lægger det frem, hvem vi har oplysningerne fra, men... De kan være farvede, så kan jeg godt forstå, hvis man som embedsmand læser om en sag på nettet eller i avisen og ikke føler, vi har fået fortalt hele historien, men den mulighed har vi ikke haft.”

En journalist siger:

”Før i tiden kunne embedsmanden fungere som ekspert og som baggrundskilde, en som faktisk havde et solidt fundament for at få forstå sagen. Vi har ikke længere det forståelsesfællesskab.”

Den positive relation kan måske illustreres sådan:

Figur 2: Den positive spiral for et godt samarbejde

Tema/problem for embedsfolk/kommunikationsfolk: Unuancerede historier/cases/clickbait

Medierne skarpvinkler historier. Detaljer går tabt. Konflikt og sensation overdøver væsentlighed og saglighed, lyder kritikken fra embedsfolkene.

”De ringer eller skriver ikke, hvis det er noget godt. De ringer eller skriver kun med en historie, som handler om noget, der er forkert, der er for dårligt eller en fejl. Det handler næsten altid om, at de taler grimt om noget eller nogen,” siger en embedsmand om sine møder med journalister.

Er journalister generelt ret gode til at nuancere en historie? Nej, det mener 57 procent af de adspurgte embedsfolk ikke (N= 202). Kommunikationsfolkene og de andre embedsfolk erklærer sig enten meget uenige eller delvist uenige i udsagnet. 26 procent er meget eller delvist enige i, at journalister generelt er gode til at nuancere en historie.

68 procent (N = 202) af de adspurgte svarer, at de er delvist eller helt enige i, at "medierne fokuserer for meget på negative vinkler". 13 procent er uenige i udsagnet.

Der er lige mange, som er henholdsvis uenige eller enige i udsagnet: "Medierne har negativ indflydelse på samfundet". Cirka 40 procent af de adspurgte (N = 357) svarer enten helt eller delvist enige/helt eller delvis uenige. Resten er hverken enige eller uenige.

Især casehistorier, hvor en journalist interviewer en forurettet kilde (borger, virksomhed, anden organisation) volder problemer og bliver ofte nævnt af især kommuner og regioner. I surveyen er 46 procent af kommunikationsfolkene (N= 138) meget enige eller delvist enige i, at "journalister bruger for ofte enkeltstående cases, der ikke afspejler virkeligheden". Blandt de kommunale chefer er tallet højere: 83 procent (N=156) er meget enige eller delvist enige i udsagnet.

"En glemt ble fra en vikar kan smadre en hel sommer," siger en embedsmand.

Casehistorier indebærer ifølge de kvalitative interview god tid til og god behandling af casen og det modsatte til den kritiserede myndighed. Når casehistorien eller den unuancerede vinkling deles på sociale medier, kan det være helt udeladt af teksten/videoen, at myndigheden har et andet perspektiv end casekilden. Embedsfolkene oplever det som en unfair dækning.

Tema/problem for kommunikationsfolkene: Journalister caster dem som modstandere

Der er stor forskel på, hvordan kommunikationsfolk i især kommuner ser på deres egen rolle, og hvordan journalisterne ser på deres rolle. En kommunikationsmedarbejder siger:

"Vi er ikke sendt i byen for at fylde journalister med usandheder. Den påstand er langt væk fra skiven. Det er simpelthen strafbart, hvis vi ikke fortæller sandheden. Så oplever vi meget, at vores rolle er at være en slags oversætter og forhandler mellem journalister og fagfolk eller talspersoner i vores organisation."

Hun fortsætter: "Godt samarbejde, der er der, hvor journalisten forstår, at det er den rolle, vi har. Vi forsøger at hjælpe i den proces."

Hvis journalisten allerede ved den første kontakt formidler sin utilfredshed med at skulle igennem en kommunikationsansat eller sin mistillid eller endda foragt, så kan det være svært at etablere en relation.

Nogle kommunikationsansatte prioriterer dog at få myndigheden til at se godt ud i borgernes og andre interessenters øjne. Det gælder især styrelser og ministerier. Så kan en kritisk henvendelse ryge nederst i bunken af opgaver.

Skemaet viser de forskellige syn på kommunikationsmedarbejderens rolle. Modellen afspejler yderpunkter på en skala og er ikke et gennemsnit for informanternes holdninger.

Dikotomi – kommunikationsmedarbejderens rolle

Journalisten siger, at kommunikationsmedarbejderen...	Kommunikationsmedarbejderen siger, at hun...
...forhindrer adgang	...giver adgang (fx ved at overbevise embedsfolk om medvirken)
...bare er telefonbog og omstillingsbord	sørger for, at journalisten får fat i den rette person, der kan og vil udtale sig
...forsinker information	...prioriterer henvendelser fra journalister og andre opgaver
... prøver at få journalisten til at opgive historien	...bidrager med fakta og nuancer
... en mur	... en brobygger eller ambassadør
... er en spindoktor for politikerne	... er en rådgiver for både presse og organisation.

Figur: Dikotomi. Syn på den offentligt ansatte kommunikationsmedarbejders rolle.

Især ældre journalister er skeptiske over for funktionen. Yngre journalister er vokset op med kommunikationsmedarbejdere som et grundvilkår.

De kommunikationsmedarbejdere, som går til opgaven med en indstilling om, at de er ansat for borgernes skyld og i en public service-rolle, er fantastiske ambassadører for medier – uanset sag – i en myndighed. Jeg ser den type kommunikationsmedarbejdere som et flertal, med flest i kommuner og færre jo tættere på en minister. De kommunikationsmedarbejdere, som ser sig selv som en slags corporate branding-ansatte, arbejder i mindre grad for medierne og mere for organisationen/den politiske ledelse.

Tema/problem for kommunikationsfolk og embedsfolk: Når det bliver personligt

Et af de journalistiske greb, som gør mest ondt i embedsværket, er de personlige angreb. Der, hvor embedsmanden eller hendes kollega angribes meget personligt, og ikke primært for fejlen, funktionen eller den politisk udstukne opgave.

”Jeg har oplevet en gang, at det blev en personhætz mod en [chef] vi havde. (...) Hun blev virkelig hængt ud, helt urimeligt. Hun arbejdede på et ledelsesmæssigt mandat, og jeg arbejdede på et politisk mandat. (...) Det er underlødigt, men de gange hvor [mediet] er sådan, der følger vi op,” fortæller en kommunaldirektør om et forløb med kommunal leder, der endte med at blive fyret efter politisk pres. I hans øjne helt uretfærdigt.

En lokaljournalist svarer på spørgsmålet: ”Hvad er god adfærd fra journalister og medier?”

”God adfærd, det er at respektere kommunale kilder som de mennesker, de også er. De er ikke bare ’systemet’, men de er ansatte af kød og blod, og de står på mål med noget, der er større end en sag. Det handler om basal respekt.”

Surveyene indeholder ikke spørgsmål om det, men i de kvalitative interview bliver det nævnt som et problem.

De kritiske historier, der handler om personer i embedsværket, er svære for myndighederne at håndtere. Både de historier, hvor medierne har fokus på en embedsmand, der reelt har gjort noget kritisabelt og måske må irettesættes eller afskediges på grund af det, og de historier, hvor en embedsmand hænges ud, uden at myndigheden er enig i mediernes udlægning af sagen. I den første type historie, hvor embedsmanden har begået fejl, kan det være svært for myndigheden at udtale sig ret meget om sagen, fordi der kører en personalesag, og myndigheden nogle gange gerne vil beskytte medarbejderen. Det kan være et stort dilemma, fordi myndigheden på den ene side gerne vil beskytte organisationens image, på den anden side har tavshedspligt under forhandlinger med medarbejderen og måske vedkommendes fagforening. I den anden type, hvor myndigheden ikke er enig i kritikens form og/eller indhold, må myndigheden forsøge at forsvare embedspersonen, men medierne kan være med til at skabe et politiske pres for at afskedige medarbejderen.

Tema/problem for journalister: Politisering

Politikerne er ikke med i denne undersøgelse. Men alligevel optræder politisering i undersøgelsen i de kvalitative interview. Der er ingen tvivl om, at politisering påvirker – både adgangen til fakta, og hvordan fakta vinkles.

Alle offentlige myndigheder vil sige: "Vi er åbne og tilgængelige." Men undersøgelsen viser en tendens til, at åbenheden praktiseres meget forskelligt. Jo tættere på en minister og jo mere politisk betændt, desto mere lukket.

En kommunikationsmedarbejder i en styrelse fortæller i et kvalitativt interview om en rapport, der hurtigt kunne blive meget kritisk, politisk set:

"Det er klart for en minister og et hold derovre af forskellige rådgivere, sådan en er stærkt politisk, den kan bruges politisk. Det vil de gerne ind over. Det kan være svært i forhold til også det med, at der kommer en masse henvendelse [fra medierne]. Det kan være svært at få svaret, sådan som vi gerne ville, hvis vi ikke havde hænderne på bundet ryggen. Pressemeddelelsen om den rapport var nærmest ulæselig. (...) Det kunne ikke blive mere kedeligt. Det er en af de ting, som vi har som styrelsen, det er tit de henvendelser, vi får, skal blåstemmes af departementet. Det er med til den gigalange proces... Journalister kan ikke forstå... De sender et simpelt spørgsmål... Men i vores optik kræver det godkendelse, hvis det grænser op til noget, det kan der blive en politisk sag ud af. Så skal det godkendes i hoved og røv, så skal det godkendes i vores departement."

En kommunal embedsmand spørger i det kvalitative interview:

"Der foregår strategisk kommunikation fra alle steder. Jeg tænker over, om vi er med til at forplumre den demokratiske dialog? Der er nogle forskelle som udviskes, journalister ansættes, rollefordelingen bliver mindre tydelig. Jeg ville være naiv, hvis jeg påstod, at forskellene (mellem politikere og embedsværk) ikke udviskes, og det påvirkes også af hastigheden og kompleksiteten. Den kommunale embedsmand, hvad repræsenterer han, eller hvad burde han repræsentere? Det skal vi diskutere mere."

Embedsfolkene kan nogle gange blive fanget som i en bermudatrekant mellem politikere, presse og de klassiske pligter for embedsmænd i centraladministrationen, der blandt andet handler om at sige sandheden og om at være partipolitisk neutrale.

Metode: Hvordan er data indsamlet?

Den kvantitative undersøgelse

Der er sendt surveys til tre grupper: journalister, offentligt ansatte embedsfolk og offentligt ansatte kommunikationsfolk (også embedsfolk) og stillet hver gruppe en række spørgsmål om tillid, relationer og syn på hinandens arbejdsmetoder.

Gruppe 1. Djøf har sendt ud til 1000 offentligt ansatte chefer i kommunerne, der er medlemmer af Djøf. Her har 188 svaret.

Gruppe 2. Dansk Journalistforbund – Medier og Kommunikation har også sendt ud til medlemmer: henholdsvis 424 offentligt ansatte kommunikatører og 3983 journalister. 137 kommunikationsfolk har svaret på spørgsmålene i undersøgelsen til kommunikatører, mens 174 journalister har besvaret spørgeskemaet.

Gruppe 3. Desuden er spørgeskemaet sendt ud via mail til knap 198 kommunikationsfolk i kommuner, regioner og stat. Mailadresserne er fundet hjemmesider og en rundringning. Spørgeskemaet er også delt via sociale medier. Der er i alt 99 besvarelser herfra.

Når jeg skriver om resultaterne, er svarene ved ikke/ikke relevant sorteret fra.

Antallet af besvarelser kan af den grund variere fra spørgsmål til spørgsmål, men også fordi ikke alle har svaret på samtlige spørgsmål.

Jeg har valgt ikke at lave en bortfaldsanalyse, fordi datagrundlaget under alle omstændigheder er svagt. Tallene fra de tre surveys kan udelukkende vise tendenser, som jeg kombinerer med den kvalitative analyse, semistrukturerede interview.

Metodiske overvejelser om den kvantitative del

Der er tale om meget få besvarelser samlet set og meget lave svarprocenter fra medlemmer af Dansk Journalistforbund og Djøf – hvor jeg kan regne svarprocenter.

Det kan der være flere grunde til. For en del af de adspurgte er problematikken slet ikke relevant. Spørgeskemaet var langt. Jeg har fravalgt at sende rykkere.

Årsagen kan også være, at selvom de sidder med opgaver, hvor spørgeskemaet kan være relevant, opleves den ikke som et stort problem for de adspurgte. Der kan derfor være mulighed for selvselektion. Det medfører, at de adspurgte, der har oplevet problemer, har større tilbøjelighed til at svare på spørgsmålene. Surveyen vil derfor – muligvis – misrepræsentere problemet som større, end det er.

Derfor er kombinationen med kvalitative data afgørende for, at data fra surveyen kan bruges til noget.

Den kvalitative undersøgelse

Før surveyen lavede jeg 26 kvalitative semistrukturerede forskningsinterview for at kunne stille de rette spørgsmål i surveyen. Efter surveyen har jeg lavet kvalitative interview med 32 offentligt ansatte kommunikationsfolk, 20 offentligt ansatte embedsfolk og 23 graverjournalister eller tidligere graverjournalister.

De kvalitative interview kan supplere de kvantitative data ved at give den personlige og detaljerede beretninger med mange detaljer.

Endelig har jeg interviewet flere kilder i forbindelse med de tre cases – både til baggrund og til citat.

I den kvalitative undersøgelse med semistrukturerede interview har spørgerammen været den samme for alle tre grupper, men tilpasset den enkelte informant.

Journalisterne er valgt ud fra følgende kriterier:

- Dækker mindst en offentlig myndighed som kommune, region eller statslig styrelse eller ministerium
- Arbejder med kritisk journalistik enten direkte eller som redaktør

Embedsfolkene er valgt ud fra følgende kriterier:

- Har kontakt med journalister
- Embedsfolk fra både kommuner og statslige styrelsen og ministerier.
- Der deltager ingen embedsfolk fra regioner

Kommunikationsfolkene er valgt ud fra følgende kriterier:

- Både regioner, kommuner, statslige styrelser og ministerier er repræsenteret

Fyn er særligt godt repræsenteret med en embedsmand fra alle ti kommuner, en kommunikationsmedarbejder fra de otte kommuner, som har en kommunikationsmedarbejder, samt ni journalister fra Fyens Stiftstidende, Fyns Amts Avis, DR Fyn og TV 2 Fyn.

Metodiske overvejelser om den kvalitative del

Det helt afgørende spørgsmål er, om 26 kvalitative interview før surveyen og 75 interview efter surveyen er nok til at afdække et så bredt felt som samarbejdet mellem de tre faggrupper: offentligt ansatte kommunikationsfolk, embedsfolk og journalister.

Igen er metodetrianguleringen med både kvantitative og kvalitative data medvirkende til, at undersøgelsen kan vise generelle tendenser, ved både at lade de tre grupper sætte ord på deres erfaringer og have svar fr surveys. Men det er ikke nok til at repræsentere eller belyse alle problemstillinger i forholdet mellem de tre faggrupper. Generaliserbarheden kan være begrænset.

Ikke desto mindre bevirker kombinationen af survey og kvalitative interview, dels at den samlede undersøgelsen bliver mere valid, dels at jeg får flere ord på de enkelte parametre og dermed flere muligheder for at diskutere, hvad journalister, embedsfolk og offentligt ansatte kommunikationsfolk kan gøre for, at samarbejdet imellem dem bliver bedre.

Spørgerammen

Her er et eksempel på spørgsmålene til en fynsk journalist.

- Hvordan har din oplevelse af samarbejdet med offentlige myndigheder, især de fynske kommuner været? Generelt og under specifikke sager/kritisk dækning?
- Er der forskel på kommunerne?
- Hvad er god kommunikation for en kommune i din optik? Generelt og under kritisk dækning?
- Hvad er god adfærd fra journalister og medier?
- Har du konkrete episoder, der har flyttet din generelle opfattelse af kommunerne, andre offentlige myndigheder eller konkrete ansatte? Positive såvel som negative?
- Har der været en udvikling i den måde, som kommunerne offentlige myndigheder samarbejder med medier på?
- Hvornår opstår der problemer i samarbejdet?
- Igen gerne konkrete situationer, som jeg selvfølgelig nok skal anonymisere efter aftale.
- Værste oplevelse. Bedste oplevelse.
- Hvad er løsninger, så samarbejdet fungerer?
- Hvad kan du/I gøre?
- Hvad er dine anbefalinger til andre journalister/medier?
- Ditto embedsfolk?
- Ditto offentligt ansatte kommunikationsmedarbejdere?
- Hvad kan uddannelserne gøre?
- Andre tanker?

Spørgerammen er generelt tilpasset til målgruppen. Det første spørgsmål til embedsfolkene lyder for eksempel:

- Hvordan har din oplevelse af samarbejdet med medier og journalister været?